

Poręczenie jako czynność prawna mająca na celu zmianę wierzyciela

*Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 6 czerwca 2014 r.
(I CSK 428/13)*

Nieważne jest poręczenie udzielone za zobowiązania zakładu opieki zdrowotnej bez wymaganej zgody organu założycielskiego (art. 53 ust. 6 u.z.o.z.; obecnie art. 54 ust. 5 u.d.l.)¹.

AGNIESZKA SZERSZEŃ

I. Prezentowany wyrok jest pierwszym orzeczeniem Sądu Najwyższego przełamującym kształtującą się w sposób jednolity linię orzeczniczą², przyjętą przez sądy apelacyjne w przedmiocie możliwości zastosowania art. 53 ust. 6 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej³ (obecnie: art. 54 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej⁴) do umów poręczenia za dług szpitala. Wydane w sprawie rozstrzygnięcie dało jednocześnie początek nowemu pogładowi, który obecnie kontynuowany jest w kolejnych wyrokach Sądu Najwyższego⁵. W orzecznictwie szczególne wątpliwości budzi interpretacja pojęcia „czynności prawnych mających na celu zmianę wierzyciela”, a w konsekwencji ustalenie zakresu ochrony prawnej, jaką daje szpitalom omawiana regulacja.

Tło rozstrzygnięcia stanowi ważki społecznie problem tzw. handlu długami szpitali. Obecnie wiele placówek medycznych znajduje się w trudnej sytuacji finansowej i nie jest w stanie na bieżąco regulować swoich zobowiązań. Korzystają na tym głównie podmioty profesjonalnie zajmujące się obrotem wierzytelnościami. Nabycie wierzytelności przez taki podmiot wiąże się zazwyczaj z wszczęciem i prowadzeniem postępowania egzekucyjnego, a także powstaniem po stronie szpitala dodatkowych kosztów. Taka sytuacja nie tylko stwarza zagrożenie dla ciągłości świadczenia przez jednostkę leczniczą usług, ale również pośrednio ogranicza dostęp pacjentów do pomocy medycznej. Obrót wierzytelnościami przysługującymi względem szpitali intensyfikuje wysoka podaż tego typu wierzytelności oraz ich niewątpliwa

¹ OSNC 2015, nr 4, poz. 53.

² Por. wyrok SA w Katowicach z 27.06.2013 r. (V ACa 185/13), niepubl.; wyrok SA w Łodzi z 13.05.2014 r. (I ACa 1459/13), niepubl.; wyrok SA w Katowicach z 3.06.2014 r. (I ACa 245/14), niepubl.

³ Dz.U. z 2007 r., nr 14, poz. 89, ze zm., dalej: „u.z.o.z.”.

⁴ Dz.U. z 2011 r., nr 112, poz. 654, ze zm., dalej: „u.dz.l.”.

⁵ Por. wyrok SN z 19.11.2014 r. (II CSK 9/14), niepubl.; wyrok SN z 9.01.2015 r. (V CSK 111/14), niepubl.; wyrok SN z 6.02.2015 r. (II CSK 238/14), niepubl.